

Datum	Dnr	Mottagare
2017-10-06	1026-2017	Svea hovrätt
	Ert Dnr	Mark- och miljööverdomstolen
	M 2094-17	Box 2290
		103 17 Stockholm
Handläggare		
Niklas Egriell		
Avdelningen för havs- och vattenförvaltning		
Niklas.egriell@havochovatten.se		

Förnyelse av Untra vattenkraftverk i Dalälven, Tierps kommun

Havs- och vattenmyndigheten har förelagts att yttra sig över aktbilagorna 37-38. Myndigheten lämnar här följande yttrande.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

I aktbilagorna framkommer inget som innebär ett ändrat ställningstagande från Havs- och vattenmyndighetens sida. Myndigheten vidhåller därför tidigare yrkanden.

Skäl till myndighetens inställning

I enlighet med 2 kap 1 § miljöbalken är det sökanden som ska visa att ansökt delprojekt inte leder till en försämring av någon relevant kvalitetsfaktor eller att verksamheten inte äventyrar möjligheten att följa miljökvalitetsnormerna för berörda vattenförekomster. Havs- och vattenmyndigheten har flera gånger understrukt vikten av att sökanden i underlaget, på ett systematiskt sätt, går igenom samtliga hydromorfologiska och biologiska kvalitetsfaktorer och gör en sakmässig bedömning av eventuell påverkan på respektive parameter och kvalitetsfaktor. Det krävs även en redovisning av på vilket underlag bedömningarna görs. Detta har inte redovisats i tillräcklig mån.

Sökanden har exempelvis inte redovisat några förslag till anordningar som kan säkerställa god konnektivitet för fisk nedströms. Det har tidigare funnits fingaller vid Untra vattenkraftverk som tagits bort. I samband med tidigare ansökan om ett nytt Untra vattenkraftverk (M 5228-07) har också skisser på fingaller redovisats. Villkor om fingaller inskrevs då i mark- och miljödomstolens dom. Domen överklagades dock och upphävdes genom Mark- och miljööverdomstolens dom (M 6229-12). Mark- och miljööverdomstolen bedömde att då ansökta åtgärder medförde mer än obetydlig miljöpåverkan och att förbudet i 4 kap. 6 § miljöbalken mot vattenkraftsutbyggnad i nedre Dalälven därför lade hinder i vägen för att tillåta den ansökta verksamheten.

Havs- och vattenmyndigheten vill klargöra att myndigheten inte ifrågasätter att Kaplanturbiner ofta har en mindre skadlig verkan på fisken än Francisturbiner. Det som myndigheten efterfrågar är en redovisning av hur stor fiskdödighet, för olika relevanta arter och storlekar, som riskeras vid

turbinpassage och hur bedömningen utförts. Finns det exempelvis modellering och vilka invärden (fiskarter och storlekar, turbintyp, varvtal etc.) har då använts i den modelleringen? Det är särskilt viktigt att i ett så värdefullt vatten som nedre Dalälven sträva efter en låg fiskdödlighet och en hög passageeffektivitet. Exempelvis så bör den i Natura 2000-nätverket utpekade fiskarten asp, som kan bli upp till 120 cm (Fishbase 2017)¹, kunna vandra oskadd mellan lek- och uppväxtområdena i Bredforsen och Untrafjärden till de andra lek- och uppväxtområdena i Tammån, Båtfors och Marmafjärden. Detta för att inte den starka isoleringen av delpopulationerna ska leda till ytterligare försämring och utarmning av det svaga beståndet. När nu intaget och gallren/grindarna ska byggas om, så bör förutsättningarna för väl fungerande fiskpassager utredas noggrant.

I övrigt hänvisar myndigheten till sin överklagandeskrivelse från den 16 augusti 2017 och till yttrandet den 21 augusti 2017.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Björn Sjöberg efter föredragning av utredaren Niklas Egriell. I den slutliga handläggningen har även verksjuristen Jenny Liøkel deltagit.

Björn Sjöberg

Niklas Egriell

¹ <http://www.fishbase.se/summary/Leuciscus-aspius.html>